

Ο ΚΑΛΩΣ ΚΑΙ Ο ΚΑΚΩΣ ΑΝΑΤΕΘΡΑΜΜΕΝΟΣ.

Ἡ ΛΙΣΘΗΣΙΣ τῶν καλῶν ποιότητων ἐκάστου πράγματος καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτοῦ γίνεται ζωηροτέρα εἰς τὴν ψυχὴν μὲ τὴν σύγκρισιν τῶν ἐναντιῶν· ὡς θεωρῶμεν λοιπὸν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὰς ἐποχὰς τῆς ἀδυναμίας του, εἰς τὰς ἀποπλανήσεις τῆς ἀμαθίας καὶ τῶν παθῶν του, ὄχι διὰ νὰ περιφρονῶμεν ἢ νὰ ἐξαχρειῶνουμεν αὐτὸν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀναπτύσσωμεν ἐπιμελῶς τὰ σπέρματα τῶν δυνάμεων του, νὰ διευθύνωμεν αὐτὰς καλῶς πρὸς τὸν μέγαν σκοπὸν τοῦ κοινωνικοῦ βίου, καὶ οὕτω νὰ αἰσθανώμεθα βαθύτερα τὴν γλυκύτητα τῶν προόδων του καὶ τὰ ἐκ τούτων ἀγαθὰ ἀποτελέσματα.

Εἰς τὴν ἀπαιδευτὸν ἢ ἀπολίτιστον κατάστασίν του ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι παρὰ θάμα ἐλέους καὶ φρίκης. Οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας του εἶναι ὡς ἐπιτοπλεῖστον παλμοὶ δειλίας, φόβου, ἢ θηριώδους σκληρότητος. Περιέροχεται ἐπάνω εἰς τὰς πλέον εὐφόρους πεδιάδας γυμνὸς καὶ πεινασμένος· ἢ περιπλανᾶται εἰς τὰ δάση, ἐνεδρεύει εἰς τοὺς δρόμους ὡς θηρίον ὀπλισμένον, διὰ νὰ τραφῇ ὀλίγας ἡμέρας χύνων αἷμα ἀνθρώπινον.

Μέσα εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον ὁ ἀπαιδευτὸς καὶ διεφθαρμένος ἄνθρωπος παριστάνεται ἐλεεινότερον ἀκόμη καὶ φρικωδέστερον θάμα. Δὲν αἰσθάνεται τὴν γλυκυτάτην σκιάν, οὐδὲ ἐπιμελεῖται νὰ ἀπολαμβάνῃ τοὺς ζωοφόρους καρποὺς τῆς εὐνομίας, ἐργαζόμενος ὠφελιμὸν τι ἔργον εἰς τὴν κοινωνίαν. Ἀπάτη, ψεῦδος, δολιότης, συκοφαντία, ἐπιροχία, ἀνδραποδώδης κολακεία, ἰδοὺ ἢ βιομηχανία του, ἰδοὺ τὰ μέσα τῆς ζωῆς του! νόμος δὲ, καὶ πατρις, καὶ ἔθνος, καὶ θρησκεία, εἶναι λέξεις ἀσήμαντοι εἰς τὸν νοῦν, καὶ ψυχραὶ εἰς τὴν καρδίαν του· ἢ καὶ ἂν ποτὲ φανῇ ὅτι τιμᾷ καὶ ἐπικαλεῖται τὰ ἱερά ταῦτα ὀνόματα, δὲν κάμνει τοῦτο παρὰ διὰ νὰ παριδεύῃ, νὰ ἀδικῇ, ἢ νὰ ταράττῃ τοὺς ἀληθῶς τιμῶντας καὶ σεβομένους αὐτὰ.

Ὁ δὲ καλῶς ἀνατεθραμμένος καὶ πεπαιδευμένος πολίτης στοχαζέται τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν κατὰ τὴν ἀληθινὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως, ἔνωσιν ἀνθρώπων εἰς ἓν σῶμα, τοῦ ὁποίου τὰ μέλη πρέπει νὰ ἦναι εἰς ἀρμονίαν μεταξύ των, νὰ ὑποτάσσωνται εἰς μίαν θέλησιν, τὴν θέλησιν τοῦ νόμου, νὰ κινῶνται καὶ νὰ ἐνεργῶσιν, ἕκαστον κατὰ τὴν τάξιν καὶ δυνάμιν του, ὄχι διὰ μόνον τὸ ἰδικόν του, ἀλλὰ καὶ δι' ἓν κοινὸν τέλος, διὰ τὴν ζωὴν τοῦ ὅλου, διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ὅλου, διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ ὅλου, ἀπὸ τὰ ὁποῖα κρέμεται καὶ ἡ τῶν μελῶν ζωὴ, ἀσφάλεια, καὶ εὐημερία· ὅθεν πᾶς τοιοῦτος

πολίτης ἔχει ἓν τι ἐπάγγελμα τίμιον, καὶ ὠφελιμὸν εἰς τὰς χρεῖας τῶν ἄλλων, ἐμπόριον, γεωργίαν, τέχνην τινὰ, τὴν ὁποίαν ἐργαζόμενος ὑπὸ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν νόμων, ζῆ ἡσυχος καὶ ἐλεύθερος. Σέβεται καὶ ἀγαπᾷ τοὺς νόμους ὡς θεῖους φύλακας καὶ εὐεργέτας του. Αἰσθάνεται ἀτάραχα μέσα εἰς τὴν καρδίαν του τὰ γλυκύτατα αἰσθήματα τῆς συγγενείας, τῆς πατριδος, τοῦ ἔθνους. Θεωρεῖ τοὺς συμπολίτας ἢ ὁμοεθνεῖς του ὡς ἄλλους ἀδελφούς. Συντρέχει προθύμως εἰς τὰ κοινὰ συμφέροντα, νομίζων αὐτὰ ἰδικὰ του συμφέροντα. Ἐπιμελεῖται τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων τῶν διὰ νὰ σταθῶσι τίμοι καὶ ὠφελίμοι πολῖται.

Ἴδοὺ μὲ συντομίαν αἱ ποιότητες καὶ οἱ χαρακτῆρες τοῦ καλῶς ἀνατεθραμμένου καὶ πεπαιδευμένου πολίτου, ἀντιπαρατιθεμένου πρὸς τὸν ἀπαιδευτὸν καὶ διεφθαρμένον. Χαίρεις εἰς τὸν ἓνα, καὶ μεγαλύνεσαι βλέπων τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἀληθινὴν λογικὴν τῶν μόρφωσιν· λυπεῖσαι εἰς τὸν ἄλλον καὶ αἰσχύνεσαι, βλέπων τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἐλεινήν καὶ φρικώδη παραμόρφωσίν του. Ἀνάλογα εἶναι καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς λογικῆς μόρφωσης καὶ τῆς ἀλόγου παραμορφώσεως τοῦ ἀνθρώπου. Αἱ πόλεις, αἱ συνιστάμεναι ἀπὸ οἰκογενείας καλῶς μορφωμένας, εἶναι ἔμψυχος εἰκὼν τῆς εὐδαιμονίας. Δὲν ἀκούονται ἐκεῖ ὀδύνη καὶ στεναγμοὶ βίας ἢ πτωχείας. Ὁ χρόνος τῆς ζωῆς τῶν πολιτῶν μερίζεται εἰς ἀσχολίας ὠφελίμου, εἰς ἀνέσεις τιμίας, καὶ εἰς λογικὴν λατρείαν Θεοῦ. Ὁ ἥλιος ἀνατέλλει διὰ νὰ φωτίξῃ τὰς ἐργασίας τῶν λογικῶν πλασμάτων τοῦ Ποιητοῦ του· δύνη, διὰ νὰ δίδῃ εἰς αὐτὰ καιρὸν ἀναπαύσεως. Τὸ ἔθνος, τὸ συγκροτούμενον ἀπὸ τιαύτας πόλεις, εὐημερεῖ ἀφευκτα κατὰ τοὺς ἀπταιστές νόμους τοῦ αἰωνίου νομοθέτου τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν. Προχωρεῖ ὡς ἀνέφελος ἥλιος εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἐθνικῶν του δυνάμεων· καὶ, ἂν ποτὲ εἰς τὴν προόδον του ἀπαντήσῃ νέφη παθῶν, διασκορπίζει αὐτὰ μὲ τὰς ἀκτῖνας τοῦ λογικοῦ φωτός. Τελειοποιεῖται εἰς τὰς τέχνας τῆς εὐζωίας. Θάλλει εἰς τὸ ἐμπόριον. Ἀκμάζει εἰς τὴν γεωργίαν. Κραταιοῦται εἰς τὰ μέσα τῆς ἐθνικῆς του διατηρήσεως.— ΒΑΜΒΑΣ.

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ, ὅσον συνεχῶς ἢ ἂν ἀδικῆται, χρεωστῆ πάντοτε νὰ συγχωρῇ, ἐὰν ἀληθῆς μετάνοια καὶ συντριβὴ ἀκολουθῶσι τὸ πταῖσμα.

Ἡ ΤΥΧΗ δὲν εἶναι παρ' ὄνομα ψιλὸν, καὶ κατ' ἀλήθειαν οὐδὲν ἄλλο.